

הסברים לפרק חשיבה מילולית 1

15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
1	1	3	1	1	2	1	4	4	4	1	1	4	3	2

30	29	28	27	26	25	24	23	22	21	20	19	18	17	16
2	4	3	1	3	1	4	1	4	3	2	4	1	1	2

מילים וביטויים

1. התשובה הנכונה היא : (2).
2. התשובה הנכונה היא : (3).
3. התשובה הנכונה היא : (4).
פירוש המילים 'להשיג', 'לחלוק' ו'לערער' הוא : לא להסכים, להתנגד (למשל - לדבריו של מישהו). פירוש המילה 'לנטור' הוא : לשמור.
4. התשובה הנכונה היא : (1).
המילים 'עול', 'אפסר' ו'יצול' הן שמות של חלקים שונים של רתמת הבהמה. פירוש המילה 'חט' הוא : שן השנהב של הפיל.

אנלוגיות

5. התשובה הנכונה היא : (1).
"לקושש" פירושו לאסוף עצים וענפים, בדרך כלל למדורה.
היחס בין המילים : "לקושש פירושו לאסוף משהו (עצים) שישמש להכנת מדורה".
תשובה (1) : האם לבצור פירושו לאסוף משהו שישמש להכנת יין? כן.
(לבצור זה לקטוף ענבים, הענבים יכולים לשמש להכנת יין)
תשובה (2) : האם לפרוס פירושו לאסוף משהו שישמש להכנת פרוסה? לא.
(לפרוס זה ליצור ממשהו פרוסות)
תשובה (3) : האם לגמוע פירושו לאסוף משהו שישמש להכנת גמיעה? לא.
(לגמוע זה לשתות, כלומר לבצע גמיעה)
תשובה (4) : האם לנכש פירושו לאסוף משהו שישמש להכנת עשב? לא.
(לנכש זה לעקור עשבים שוטים)

6. התשובה הנכונה היא : (4).
 "מִצָּר" פירושו מצטער.
 היחס בין המילים : "תָּבַל" זו מילה שאומר מי שמצַר".
- תשובה (1) : האם "מכיוון" זו מילה שאומר מי שתוהה? לא.
 (תוהה הוא מי שמחפש תשובות. "מכיוון" זו מילה שאחריה באה סיבה, כלומר אומר אותה מי שאינו תוהה, אלא מי שידע מהי הסיבה)
- תשובה (2) : האם "ניחא" זו מילה שאומר מי שמסרב? לא.
 ("ניחא" זו מילת הסכמה, כלומר אומר אותה מי שמסכים)
- תשובה (3) : האם "מדוע" זו מילה שאומר מי שמשיב? לא.
 ("מדוע" זו מילה שאומר מי ששואל)
- תשובה (4) : האם "אכן" זו מילה שאומר מי שמאשר? כן.
7. התשובה הנכונה היא : (4).
 "יקיצה" פרושה התעוררות.
 היחס בין המילים : "יקיצה פירושה כניסה למצב של ערות".
- תשובה (1) : האם נטיעה פירושה כניסה למצב של קטיף? לא.
תשובה (2) : האם דגירה פירושה כניסה למצב של בקיעה? לא.
תשובה (3) : האם החלמה פירושה כניסה למצב של מחלה? לא.
תשובה (4) : האם התלקחות פירושה כניסה למצב של בערה? כן.
 (התלקחות פירושה הידלקות, כלומר התחלת הבערה)
8. התשובה הנכונה היא : (4).
 פירוש המילה 'מִכְסָּה' הוא : כמות מסויימת שנקבעה מראש.
 פירוש המילה 'קֶצֶב' הוא : קבע את הכמות.
 היחס בין המילים : "קֶצֶב פירושו קבע את המִכְסָּה".
 (בבדיקת התשובות נשמור על הסדר : נתחיל מן המילה השמאלית).
- תשובה (1) : האם התלונן פירושו קבע את הקובלנה? לא.
 (פירוש המילה "קובלנה" הוא : תלונה. התלונן פירושו הגיש או הביע תלונה)
- תשובה (2) : האם קיווה פירושו קבע את הציפייה? לא.
 (קיווה פירושו חש ציפייה, היה במצב של ציפייה)
- תשובה (3) : האם לווה פירושו קבע את ההלוואה? לא.
 (לווה פירושו לקח הלוואה ממישהו)
- תשובה (4) : האם תחם פירושו קבע את התחום? כן.
 (פירוש המילה "תחום" הוא : טווח או גבולות של משהו. "לתחום" זה להגדיר ולקבוע את הגבולות)

9. התשובה הנכונה היא: (1).
 פירוש הביטוי "בריש גלוי" הוא: בפומבי, לעיני כולם.
 פירוש המילה "הצניע" הוא: לא הבליט.
 היחס בין המילים: "הצניע פירושו **פעל ההפך מאשר בריש גלוי**".
 (בבדיקת התשובות נשמור על הסדר: נתחיל מן המילה השמאלית).
תשובה (1): האם שקל פירושו **פעל ההפך מאשר בפזיזות?** כן.
 (שקל פירושו בדק משהו היטב לפני שהגיע להחלטה)
תשובה (2): האם הרגיע פירושו **פעל ההפך מאשר בזעם?** לא.
 (הרגיע זה גרם למישהו אחר לפעול ללא זעם, ובקשר המקורי הוא פעל בעצמו)
תשובה (3): האם קד פירושו **פעל ההפך מאשר באדיבות?** לא.
 (קד פירושו השתחוה, כלומר דווקא כן נהג באדיבות)
תשובה (4): האם הכריח פירושו **פעל ההפך מאשר ברצון?** לא.
 (בדומה לתשובה (2), הכריח זה גרם למישהו אחר לפעול שלא מרצונו)
10. התשובה הנכונה היא: (2).
 היחס בין המילים: "למילים נרדפות יש משמעות זהה".
תשובה (1): האם לנאהבים יש אהבה זהה? לא.
 (נאהבים אוהבים זה את זה, כלומר יש להם אהבה הדדית)
תשובה (2): האם לעמיתים יש מקצוע זהה? כן.
 (עמיתים הם שותפים לאותו מקצוע)
תשובה (3): האם לערבים יש אחריות זהה? לא.
 ("עקב" פירושו אחראי למשהו. לכל עקב אחריות משלו)
תשובה (4): האם למתחרים יש ניצחון זהה? לא.

החלפת אותיות

11. התשובה הנכונה היא: (1).
 השלשה המתאימה היא ד.ב.ק.
12. התשובה הנכונה היא: (1).
 השלשה המתאימה היא י.צ.ר.
 השלשה ב.ח.ר מתאימה לתשובות (1) ו-(2) בלבד.
13. התשובה הנכונה היא: (3).
 השלשה המתאימה היא כ.פ.פ.

14. התשובה הנכונה היא : (1).

השלשה המתאימה היא ת.כ.ג.

השלשה ס.ג.ל מתאימה לתשובות (1) ו-(2) בלבד.

השלחת משפטים

15. התשובה הנכונה היא : (1).

מספרים על האמהות הבורמזיות, שהן לעולם לא שואלות את ילדיהן "מה למדת היום בבית הספר?", כי אם "מה שאלת היום בבית הספר?" (כלומר, מה שהילד שאל יותר חשוב להן ממה שלימדו אותו). סיפור זה משקף את האמונה הבורמזית שהיכולת לשאול שאלות היא החלק החשוב בתבונה האנושית (כלומר, מה שהילד שאל זה מה שמעיד על תבונתו).

16. התשובה הנכונה היא : (2).

עקב הירידה בביקוש לפוספטים בשוק העולמי, הייתה צפויה לפחות כדאיות הפקתם (כלומר, יש פחות ביקוש לפוספטים והיינו מצפים שפחות כדאי יהיה להפיקם), לולא הייתה טכניקת הפקתם מוזלת במקביל (כלומר, הצפי לירידה בכדאיות היה נכון, אם לא היה נעשה זול להפיק אותם. כלומר, כן כדאי להפיק פוספטים כי הפקתם זולה יותר).

17. התשובה הנכונה היא : (1).

ההיסטוריונים יודעים רק מעט על חכמי טורקמניסטן בימי הביניים, שכן כתביהם של חכמים אלו נשמדו באסונות טבע (כלומר, אין הרבה מידע על החכמים כי כתביהם אינם). המידע המועט שבכל זאת הגיע לידינו שאוב מן הסיפורים העממיים על אודותיהם, הנחשבים מקור מידע אמין, גם אם לא מדעי (כלומר, יש בכל זאת קצת מידע מתוך סיפורים עממיים שנחשבים אמינים למרות העובדה שאינם מדעיים).

18. התשובה הנכונה היא : (1).

הגם שמתוך הקוראים בספרו החדש של גונן, רק מעטים חוו ילדות מאושרת ותמימה כמו הילדות המתוארת בו (כלומר, למרות שרוב הקוראים חוו ילדות פחות מאושרת מזו שמתוארת בספר), הקריאה מעוררת במרבית הקוראים הזדהות עמוקה עם הגיבור הצעיר, עד כי הם שוכחים את הקשיים שאפיינו את ילדותם שלהם (כלומר למרות שילדותם שלהם לא הייתה מאושרת, הם מזדהים עם הגיבור שחווה ילדות מאושרת, וזה גורם להם לשכוח את הקשיים שהיו בילדותם שלהם).

19. התשובה הנכונה היא: (4).

השופטת החליטה לזכות את פנחס, אף שסברה שהעד – אשר אמר כי ראה אדם אחר ולא את פנחס גונב – משקר (כלומר, השופטת חשבה שהעד – שהעיד לטובת פנחס – משקר, ובכל זאת זיכתה את פנחס). היא נימקה זאת באמרה שהתביעה לא הצליחה להוכיח את טענותיה (כלומר, השופטת זיכתה את פנחס כי התביעה לא הצליחה להוכיח שהוא אשם).

היגיון

20. התשובה הנכונה היא: (2).

נסדר את הפרקים לפי כל תכונה בנפרד - אורך ועניין.
מבחינת האורך: הפרק הראשון קצר מהפרק השלישי או זהה לו, וקצר מהפרק השני.
מבחינת רמת העניין: הפרק הראשון מעניין יותר מהשלישי ויותר מהשני.
בעצם, בכל קטגוריה (אורך ועניין) יש לנו שתי אפשרויות לשבץ את הפרק השלישי:

עניין	אורך
הראשון	השני
השלישי ?	השלישי ?
השני	הראשון
השלישי ?	השלישי ?

נעבור לבדיקת התשובות:

תשובה (1): אין פרק מעניין פחות מהפרק השלישי. אנו רואים בסרטוט, שייתכן שהפרק השני פחות מעניין מהשלישי. התשובה נפסלה.

תשובה (2): אין פרק קצר יותר מפרק הראשון. כאמור, הפרק הראשון קצר מהפרק השלישי או זהה לו, וקצר מהפרק השני. אין פרק קצר ממנו. זו התשובה הנכונה.

21. התשובה הנכונה היא: (3).

ידוע כי כל הפילים משחקים ברידג'. אנו נדרשים למצוא איזו תשובה תוביל למסקנה שאין פילים ילדותיים, כלומר שכל הפילים אינם ילדותיים.
נבדוק מה אנחנו יודעים על פילים ונצבור מידע לגביהם עד שנוכיח שהם אינם ילדותיים.
לפי הנתון בשאלה עצמה, כל הפילים משחקים ברידג'. נבדוק איזו תשובה תאפשר להוכיח שהם אינם ילדותיים.

תשובה (1): אם מישהו אינו משחק ברידג' ואינו ילדותי, הוא אינו פיל. מכך ניתן להסיק (לפי הרוורס) שפילים משחקים ברידג', וכן ילדותיים. זה לא מה שניסינו להוכיח, ולכן התשובה נפסלה.

תשובה (2): אם מישהו אינו משחק ברידג', הוא אינו ילדתי. הכלל מדבר על מי שאינו משחק ברידג' – כלומר לא על הפילים (שכבר גילינו שהם כן משחקים ברידג').

תשובה (3): אם מישהו משחק ברידג', הוא אינו ילדתי. לפי כלל זה, פילים (שגילינו כבר שמשחקים ברידג') אינם ילדתיים. זו התשובה הנכונה.

22. התשובה הנכונה היא: (4).

מתוך התשובות עולה, כי אנו נדרשים למצוא מי משקר. נבדוק את המצבים האפשריים:

אם דובר א' אומר אמת - "בדיוק אחד מאיתנו שקרן", אז המציאות היא שישנם שקרן אחד ושני דוברי אמת. מצב זה לא ייתכן, כי שלושת הדוברים סותרים זה את זה, ולא ייתכן ששני דוברים, שאומרים דברים סותרים, אומרים שניהם אמת.

אם דובר ב' אומר אמת - "בדיוק שניים מאיתנו שקרנים", אז המציאות היא שישנם שני שקרנים ודובר אמת אחד. לפי מציאות זו – דוברים א' ו-ג' משקרים (כי הם אומרים שמספר השקרנים אינו שניים), ואכן יוצא כי יש שני שקרנים.

התשובה הנכונה היא (4).

23. התשובה הנכונה היא: (1).

כאשר יצחק התלונן על מגוון בעיות רפואיות שונות, הורה לו ג'ק לאכול גזר כתרופה לכל אחת ואחת מהן. יצחק הסיק מכך שג'ק יאמר לו לאכול גזר בכל פעם שהוא יתלונן על בעיה כלשהי.

אנו נדרשים למצוא איזו תשובה תחליש את מסקנתו. נבדוק תשובות:

תשובה (1): הצטננויות, כאבי ראש, עייפות ועצירות קשורים, לדעת ג'ק, למתח בעבודה. כלומר, כל הבעיות, שיצחק התלונן עליהן בפני ג'ק עד כה, נובעות מאותו המקור – מתח בעבודה. אם ג'ק מאמין שהתרופה למתח בעבודה היא אכילת גזר, אז זה ההסבר לכך שהוא המליץ ליצחק עד כה על אכילת גזר, בתגובה לארבע הבעיות השונות כביכול.

אם בעתיד, יצחק יתלונן על בעיה שלא תהיה קשורה למתח בעבודה, אז לא תהיה לג'ק סיבה להמליץ לו דווקא על גזר. זו התשובה הנכונה.

24. התשובה הנכונה היא: (4).

לפי חוקי משחק "המסירות", משתתף יכול למסור את הכדור למשתתף בעל שם ארוך משלו או למשתתף גבוה ממנו.

נתון כי במהלך המשחק כל אחד משלושת המשתתפים קיבל את הכדור ומסר אותו. שואלים אותנו איזה מצב ייתכן, ומהצצה בתשובות עולה כי הן מתייחסות לסדר הגבהים. נבדוק תשובות:

תשובה (1): רן הוא הנמוך בין שלושתם. אם רן הוא הנמוך ביותר, אף אחד לא יוכל למסור אליו: אין מישהו משני המשתתפים האחרים שרן גבוה ממנו, ואין מישהו מהם ששמו של רן ארוך משלו. התשובה נפסלה.

תשובה (2): נעמה היא הגבוהה בין שלושתם. אם נעמה היא הגבוהה ביותר, היא לא תוכל למסור לאף משתתף אחר: אין מישהו משני המשתתפים האחרים שגבוה ממנה, ואין מישהו מהם ששמו ארוך משלה. התשובה נפסלה.

תשובה (3): נעמה גבוהה מרן. אם נעמה גבוהה מרן, אז נעמה יכולה להיות הגבוהה ביותר או השנייה בגובהה. לפי תשובה (2) ראינו שלא ייתכן שהיא הגבוהה בין שלושתם. אם היא השנייה בגובהה, ורן נמוך ממנה, אז רן צריך להיות הנמוך ביותר. לפי תשובה (1) ראינו שלא ייתכן שרן הוא הנמוך בין שלושתם. התשובה נפסלה.

תשובה (4): נעמה גבוהה ממשה. אם נעמה גבוהה ממשה, אז נעמה יכולה להיות הגבוהה ביותר או השנייה בגובהה. לפי תשובה (2) ראינו שלא ייתכן שהיא הגבוהה בין שלושתם. לכן, נעמה היא בהכרח השנייה בגובהה, ומשה, שנמוך ממנה, הוא הנמוך ביותר. יוצא שרן הוא הגבוה ביותר. נבדוק האם מצב זה ייתכן: נעמה יכולה למסור לרן (רן גבוה ממנה), ולקבל ממשה (נעמה גבוהה ממנו ושמה ארוך משל משה).

רן יכול למסור למשה ולנעמה (שםם ארוך משלו), ולקבל מנעמה (רן גבוה ממנה). משה יכול למסור לנעמה ולרן (גבוהים ממנו), ולקבל מרן (שמו של משה ארוך משל רן). יוצא, שכל שלושת המשתתפים יכולים לקבל את הכדור ולמסור אותו. זו התשובה הנכונה.

25. התשובה הנכונה היא: (1).

- חומי אוהב את כל מי שמדבר עם חלזונות.

- כל מי ששרגא אוהב, לא אוהב את שרגא.

שואלים איזו מהטענות שבתשובות נכונה, ולכן נבדוק תשובות:

תשובה (1): אם שרגא אוהב את חומי, אזי בהכרח שרגא לא מדבר עם חלזונות. נתון, כי כל מי ששרגא אוהב, לא אוהב את שרגא. לכן, אם שרגא אוהב את חומי, אז חומי לא אוהב את שרגא. חומי אוהב את כל מי שמדבר עם חלזונות. כלומר, אם חומי לא אוהב את שרגא, שרגא בהכרח לא מדבר עם חלזונות (כי אם הוא כן היה מדבר איתם, חומי היה אוהב אותו). זו התשובה הנכונה.

הבנת הנקרא

26. התשובה הנכונה היא : (3).

לפי שורות 7-8: "...בסיפורים בלשיים, למשל, עובדות בנוגע לפשע בדרך כלל אינן נמסרות לקורא לפי סדר התרחשותן, אלא לפי הסדר שבו הן נודעו לבלש". לפי שורה 5: "הסוז'ט הוא סדר הופעתם של האירועים בטקסט".

27. התשובה הנכונה היא : (1).

לפי שורות 1-3: "הפאבולה היא רצף האירועים שמהווים את סיפור המעשה, בסדר הכרונולוגי של התרחשותם. הסוז'ט הוא סדר הופעתם של האירועים בטקסט, הסדר שבו פגוש בהם הקורא, ושאינו בהכרח הסדר הכרונולוגי שלהם". אנו נדרשים למצוא תשובה, בה יש התאמה בין הסוז'ט לבין הפאבולה, כלומר תשובה שבה הסדר שבו האירועים כתובים (כלומר הסדר שבו אנו, הקוראים, נפגוש את האירועים) הוא גם הסדר הכרונולוגי שבו הם התרחשו. נבדוק תשובות:

תשובה (1): הסדר בו כתובים האירועים הוא אכן הסדר הכרונולוגי בו הם התרחשו: קודם אורזים, אחר-כך יוצאים מן הבית ואחר-כך נוסעים במונית לשדה התעופה. זו התשובה הנכונה.

בשאר התשובות, הסדר בו כתובים האירועים אינו הסדר הכרונולוגי בו הם התרחשו. למשל בתשובה (2), קודם מסופר על ההרהור בשרה שארע במונית לשדה התעופה, ורק לאחר מכן מסופר על הפגישה שהתרחשה קודם לכן.

28. התשובה הנכונה היא : (3).

שואלים מה לא נטען בטקסט לגבי תרומתו של הפער בין הפאבולה והסוז'ט. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): לאפיון הדמויות. שורה 9: "הפער שבין סדר האירועים בסיפור המעשה לסדר הופעתם בטקסט עשוי לתרום גם לאפיון הדמויות". תשובה זו נפסלת.

תשובה (2): ליצירת מתח. שורות 8-9: "אילו נמסרו (העובדות בנוגע לפשע) לפי סדר ההתרחשות, הסיפור לא היה מותח". כלומר – הפער תורם ליצירת מתח. תשובה זו נפסלת.

תשובה (3): לתהליך שחזור הסדר שבו התרחשו האירועים בסיפור המעשה. אין התייחסות לכך שהפער תורם לשחזור הסדר הכרונולוגי. להפך – נדמה שהפער בין סדר התרחשות האירועים לבין הסדר שבו הם מוצגים עשוי דווקא להפריע להבנת סדר ההתרחשות. זו התשובה הנכונה.

תשובה (4): להבנת חשיבותם של מאורעות הנזכרים ביצירה. שורות 10-11: "אם סדר ההופעה של האירועים... אינו תואם את הסדר הכרונולוגי שלהם בסיפור המעשה, הקורא עשוי ללמוד מכך לאילו אירועים מייחס המספר חשיבות...". תשובה זו נפסלת.

29. התשובה הנכונה היא : (4).

בשורות 18-19 נאמר: "לכל אחת מהמסגרות האלה יש סדר הנחשב טבעי להצגת אירועים או עצמים: לא רק סדר כרונולוגי אלא גם סדר במרחב, סדר היררכי, וכן הלאה".
 בשורות 20-21 נאמר: "אפשר להציג חיילים בפלוגה, למשל, בסדר ההיררכי של דרגותיהם...". כלומר, הסדר ההיררכי של הדרגות מובא כדוגמה לסדר הנחשב טבעי (זה עולה מהשימוש במילה "למשל").

30. התשובה הנכונה היא : (2).

שואלים איזו מהפעולות שבתשובות אינה שלב בתהליך הקריאה, לפי גישתו של פרי. נבדוק את התשובות:

תשובה (1): השוואה בין סדר הופעתם של הפרטים בטקסט לסדר המצופה על-פי מסגרת שנבחרה. שורות 22-24: "במקרים שבהם הסדר בטקסט סוטה מן הסדר ה"טבעי"... במצב כזה, הקורא משווה בין סדר הצגתם של האירועים והעצמים בטקסט לסדר שציפה לו על-פי המסגרת". תשובה זו נפסלת.

תשובה (2): השוואה בין הפאבולה והסוז'יט לבין גורמים אחרים המשפיעים על תהליך הקריאה. ההשוואה בין הפאבולה והסוז'יט לבין גורמים אחרים המשפיעים על תהליך הקריאה אינה מופיעה בטקסט. זו התשובה הנכונה.

תשובה (3): חיפוש הצדקה לפערים בין הסדר בטקסט לסדר הנחשב "טבעי" במסגרת שנבחרה. שורות 24-25: "הסטיות מן הסדר במסגרת... מניעות אותו לחפש הצדקה באמצעות מסגרת אחרת או כללים אחרים". תשובה זו נפסלת.

תשובה (4): בחירת מסגרת המסבירה את הימצאותם של פרטים רבים ככל האפשר בטקסט. שורות 17-18: "במהלך הקריאה הוא בוחר מסגרות העשויות להצדיק את הימצאותם יחד של מרב הפרטים שמצוינים בטקסט". תשובה זו נפסלת.